



НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ: СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ ТА КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

матеріали VII Міжнародної
науково-практичної конференції

11 травня 2023 року
м. Харків

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального права
Кафедра кримінально-правової політики

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗЛОЧИННОСТІ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
Відділ дослідження проблем кримінального права

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»
Відокремлений підрозділ в Харківській області

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ: СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 11 травня 2023 року)

Харків
«Право»
2023

Редакційна колегія:

Л. М. Демидова (головний редактор), *Н. В. Шульженко*,

Д. О. Куковинець, *О. С. Попович*

Національна безпека України в умовах інформатизації та глобалізації суспільних процесів: сучасні загрози та кримінально-правове регулювання : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 11 трав. 2023 р.) / редкол.: Л. М. Демидова (голов. ред.), Н. В. Шульженко, Д. О. Куковинець, О. С. Попович ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України ; Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права». – Харків : Право, 2023. – 322 с. – DOI: <https://doi.org/10.31359/9789669985552>.

ISBN 978-966-998-555-2

Видання висвітлює наукову дискусію щодо сучасних проблем кримінально-правового забезпечення національної безпеки України в умовах воєнного стану та в інших кризових ситуаціях. Значна увага приділяється питанням інформаційної безпеки як різновиду. Матеріали форуму також акумулюють наукові судження стосовно правових стандартів Європейського Союзу та особливостей і шляхів їх подальшого впровадження в українське кримінальне законодавство; досвід зарубіжних країн із цих питань; стан і перспективи міждисциплінарних досліджень у сфері правового забезпечення національної безпеки України з проблематики, що пов'язана з кримінальним правом і засобами інших кримінально-правових наук.

Розраховано на науковців, викладачів кримінально-правових дисциплін, студентів, практичних працівників, а також читачів, які цікавляться питаннями кримінального права.

УДК 343:344(477)

*Матеріали рецензовано та надруковано в авторській редакції.
Організаційний і редакційний комітети можуть не підтримувати позиції авторів, проте поважають право кожного учасника конференції на висловлювання своїх ідей, критичних зауважень, інших суджень.*

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2023

© Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, 2023

© Громадське об'єднання «Всеукраїнська асоціація кримінального права», 2023

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Лученко Д. В.10

МАТЕРІАЛИ ПЛЕНАРНОГО ЗАСІДАННЯ

Демидова Л. М., Карчевський М. В.

ОГОЛОШЕННЯ ІДЕЇ СТВОРЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ ПЛАТФОРМИ
«ЕКСПЕРТНА ІНІЦІАТИВА» ЯК ФОРМИ ПУБЛІЧНОЇ
ДЕМОКРАТІЇ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА14

Демидова Л. М.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ
ОХОРОНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ І КРИЗОВИХ
СИТУАЦІЙ15

Лясковска Катажина

ВЛИЯНИЕ ВСТУПЛЕНИЯ ПОЛЬШИ В ЕВРОПЕЙСКИЙ СОЮЗ
НА БЕЗОПАСНОСТЬ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ГРАНИЦЫ20

Пономаренко Ю. А.

ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ
№ 2013/40/EU І НАЦІОНАЛЬНЕ КРИМІНАЛЬНЕ
ПРАВО УКРАЇНИ31

Харитонов С. О.

НОРМАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЄННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ
ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....36

Шепітько М. В.

ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ЯК ЗАГРОЗА ГЛОБАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ41

Кубальський В. Н.

АНТИКРИМІНАЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У СФЕРІ
ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ В УМОВАХ
ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ.....47

Загиней-Заболотенко З. А.

ПРО ОСОБЛИВІ (СПЕЦІАЛЬНІ) ПРАВИЛА КВАЛІФІКАЦІЇ
ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ ВІЙНИ55

Petik Mykyta

EU DIGITAL SOVEREIGNTY AND EMERGING TECHNOLOGIES:
AN OVERVIEW OF LEGAL FRAMEWORK AND POLICY
CHALLENGES.....61

<i>Карчевський М. В.</i>	ІНФОРМАЦІЯ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ: СИНХРОНІЗАЦІЯ	67
<i>Коваль К. Ю.</i>	АКТУАЛЬНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ КІБЕР-ПРАВА В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ ТА НОВІТНІХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ	76
<i>Колосов І. В.</i>	КАМПАЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У АФРИКАНСЬКОМУ РЕГІОНІ: КОРИСНІ УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	79
<i>Степанюк А. Х.</i>	ФІЗИЧНА, ПРОЦЕДУРНА І ДИНАМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК КОМПОНЕНТИ БЕЗПЕКОВОГО В'ЯЗНИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	82

**ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА Й НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ, ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ,
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ (матеріали дискусії)**

<i>Борисов В. І.</i>	ПРАВОВА МОДЕЛЬ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ «ДЕРЖАВНА ЗРАДА» ТА ІНФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ ЇЇ ОЗНАК.....	89
<i>Батиргареева В. С.</i>	НАРУГА НАД ДЕРЖАВНИМИ СИМВОЛАМИ ЯК ПОТУЖНИЙ ЗАСІБ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА СВІДОМІСТЬ УКРАЇНЦІВ.....	96
<i>Письменський Є. О.</i>	КАРАНІСТЬ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЯКИХ ЗМІН ПОТРЕБУЄ КК УКРАЇНИ.....	102
<i>Рябчинська О. П.</i>	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОЦІНКА ПРИМУСОВОЇ ПАСПОРТИЗАЦІЇ ТА НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА РФ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ.....	109
<i>Зайцев О. В.</i>	ФОРМИ (ВИДИ) КОЛАБАРАЦІЇ З ВОРОГОМ НА ТЕРИТОРІЯХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: ЕВОЛЮЦІЯ ПРОПОЗИЦІЙ	

ЗАКОНОДАВЦЯ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СТ. 111 ¹ КК УКРАЇНИ	115
<i>Рубащенко М. А.</i> ПРО МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ЮРИДИЧНОЇ ОЦІНКИ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (СТ. 111 ¹ КК УКРАЇНИ.....)	124
<i>Нетеса Н. В., Мокляк В. В.</i> ПРОТИДІЯ СПЕЦІАЛЬНИМ ІНФОРМАЦІЙНИМ ОПЕРАЦІЯМ ПРОТИ УКРАЇНИ: НАЯВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПІДВИЩЕННЯ	127
<i>Павленко Т. А.</i> ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	132
<i>Новікова К. А.</i> КАРАНІСТЬ РОЗГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	138
<i>Зінченко І. О., Шевченко С. В.</i> ДО ПИТАННЯ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗАГРОЗ І ВИКЛИКІВ ДЛЯ УКРАЇНИ	141
<i>Шпіляревич В. В.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	146
<i>Володіна О. О.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ЮРИДИЧНІ ОЗНАКИ КАТУВАННЯ (СТ. 127 КК УКРАЇНИ	150
<i>Ворожбіт-Горбатюк В. В.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ БЕЗПЕКИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ ПРОПЕДЕВТИКИ І ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ, ПОШИРЕННЯ КРИМІНОГЕННИХ ЧИННИКІВ НЕПРАВОМІРНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	157
<i>Гальцова В. В.</i> ТАЄМНИЦЯ УСИНОВЛЕННЯ (УДОЧЕРІННЯ) ЯК ГАРАНТІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ІНСТИТУТУ СІМ'Ї.....	159
<i>Гринчак С. В.</i> ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В МЕДИЧНІЙ СФЕРІ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	163

<i>Денисов С. Ф., Пузиревський М. В.</i>	
ПІДХОДИ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МОТИВУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	169
<i>Дунаєва Т. Є.</i>	
КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ ТА КІБЕРТЕРОРИЗМ ЯК ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ	172
<i>Мовчан Р. О., Бурда П. О.</i>	
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОШИРЕННЯ ВІЙСЬКОВО ЗНАЧУЩОЇ ІНФОРМАЦІЇ (СТ. 114 ² КК УКРАЇНИ): ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА	175
<i>Євтєєва Д. П., Лапкін А. В.</i>	
ДО ПРОБЛЕМИ ПРЕДМЕТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ЗА Ч. 2 СТ. 114 ² КК УКРАЇНИ	180
<i>Базелюк В. В.</i>	
ПРИМУСОВА РОСІЙСЬКА ПАСПОРТИЗАЦІЯ ЯК ОДНА ІЗ ЗАГРОЗ ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ СУСПІЛЬСТВА.....	183
<i>Куковинець Д. О.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ DEERFAKE ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ЗОБРАЖЕНЬ ПОРНОГРАФІЧНОГО ХАРАКТЕРУ: ДО ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ЗАБОРОНИ	186
<i>Сметаніна Н. В.</i>	
ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ	192
<i>Політова А. С.</i>	
ПРОТИДІЯ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	196
<i>Киричко В. М.</i>	
ПРО КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА СВОБОДУ ДУМКИ І СЛОВА, НА ВІЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ СВОЇХ ПОГЛЯДІВ І ПЕРЕКОНАНЬ У КОНТЕКСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАПЕРЕЧЕННЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ	200
<i>Орбець К. М.</i>	
ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВИПРАВДОВУВАННЯ, ВИЗНАННЯ	

ПРАВОМІРНОЮ, ЗАПЕРЕЧЕННЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	205
<i>Марін О. К.</i> КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ	208
<i>Радутний О. Е.</i> ФЕНОМЕН ВЕЛИКИХ ДАНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ	213
<i>Григор'єва М. Є.</i> ЩОДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ГЕНОЦИД	222
<i>Осадча А. С.</i> ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СЛУЖБОВИХ ОСІБ	226
<i>Колодяжний М. Г.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ: ВИДИ, НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ, ЗНАЧЕННЯ	229
<i>Оболенцев В. Ф.</i> ПРОТИДІЯ РФ НА ЗАСАДАХ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ	235
<i>Останко К. С.</i> ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	238
<i>Пруненко Д. О., Христич І. О.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА	241
<i>Попович О. С.</i> НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ ЗАГРОЗ	243
<i>Shcherbinina Iryna</i> EXCESSIVE CRIMINALIZATION IN THE CONDITIONS OF HYBRID WARFARE (ON THE EXAMPLE OF CHANGES TO ARTICLE 361 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE)	247
<i>Максименко А. І.</i> ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 255 ¹ КК УКРАЇНИ, ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ПИТАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТА ВИЗНАЧЕНОСТІ.....	250
<i>Слаєв Ю. Л.</i> ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В СФЕРІ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОЗУМІННІ	

МОДЕРНІЗАЦІЙНОЇ ЮРИДИЧНОЇ АНАЛОГІЇ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	255
--	-----

Федюк В. В.

КІБЕРДИВЕРСІЯ ЯК РІЗНОВИД ПОСЯГАНЬ НА ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ: ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИДІЇ.....	259
--	-----

Левчук В. О.

ДО ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗОВАНИХ ФОРМ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	263
--	-----

Допіряк Б. П.

НАДАННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ ДЕРЖАВІ- АГРЕСОРУ, НЕЗАКОННИМ ОРГАНАМ ВЛАДИ, СТВОРЕНИМИ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ, У ТОМУ ЧИСЛІ ОКУПАЦІЙНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЕРЖАВІ-АГРЕСОРА: ДО ПРОБЛЕМИ РОЗУМІННЯ.....	267
--	-----

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: МІЖЦИПЛІНАРНІ, ПРОЦЕСУАЛЬНІ І КРИМІНАЛІСТИЧНІ ПИТАННЯ (матеріали дискусії)

Капліна О. В.

СТРОКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОГАЛИНА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЧИ НАВМИСНЕ УМОВЧАННЯ ЗАКОНОДАВЦЯ.....	273
--	-----

Шевчук В. М.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ І ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	277
---	-----

Авдєєва Г. К.

СИСТЕМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	281
---	-----

Веннікова В. В.

ПРОБЛЕМА ОЦІНКИ ДОКАЗІВ ЯК ПРЕДУМОВА УХВАЛЕННЯ НЕОБГРУНТОВАНОГО ВИРОКУ: ДОСВІД АЗІЙСЬКОГО РЕГІОНУ.....	287
--	-----

Негрєбецький В. В.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ З МЕТОЮ	
--	--

ПОСИЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ290

Коростельова Л. А.

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗПІЗНАННЯ ОБЛИЧЧЯ ЯК ОДИН
ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИ
В КРИМІНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ293

Пивоваров В. В.

УСВІДОМЛЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ДОТРИМАННІ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВИЩІЙ ЮРИДИЧНІЙ
ОСВІТІ ЯК БАЗИС ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОМУ
РІВНІ297

Свірін М. О.

НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ
ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ300

НАУКОВІ РОЗВІДКИ Й ЗДОБУТКИ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Ковальчук Я. І.

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ
В УКРАЇНІ306

Гладкий В. О.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ НАБУТТЯ
КРАЇНИ ЧЛЕНСТВА В ЄС І НАТО309

Чернишук А. О.

ПОЛІТИЧНИЙ НЕЙТРАЛІТЕТ ДЕРЖАВ: ЗАГРОЗИ
ДЛЯ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ТА ШЛЯХИ
ЇХ ЗАПОБІГАННЯ312

Буз А. О.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ
ЯК ОБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ316

• використання в межах диспозицій статей мовних конструкцій та оціночних понять не кримінально правового характеру, що мають широке тлумачення, наприклад: «у взаємодії», «провадження господарської діяльності», «до підтримки» тощо.

І це лише незначна частина некоректного формулювання відповідних норм КК України.

Отже, кримінальне право є інструментом не тільки держави але, водночас, і суспільства, а також особистості (громадянина) щодо їх уявлення про кримінальну протиправність, караність та суміжні поняття. І, протиставляти ці уявлення в відповідному процесі є недоцільним.

Проте сучасний закон наразі є виключним уявленням держави про вимоги суспільства у сфері боротьби з кримінальними правопорушеннями та щодо доцільності кримінально правових заборон для суспільства. І це не є випадковим, адже світ ще не знає більш вдалого способу формалізації норм відповідного права і з цим треба рахуватись.

Професійному юристу, суспільству, державі і особливо пересічному громадянину, як здається авторам, повинна бути притаманна чітка і визначена позиція: побажання, переконання чи думки, до яких потрібно прагнути, залишаються лише як ідеальна модель норми кримінального права до того часу, поки вони не прийняті належним чином у встановленому Конституцією порядку. Відповідно і положення цих законів мають виражати волю як народу, так і об'єктивні інтереси держави.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Шпіляревич Вікторія Вікторівна,

кандидат юридичних наук, доцентка,

*доцентка кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю
та кримінального права Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника*

Питання національної безпеки – це проблема, яка на сьогодні є надзвичайно актуальною не лише на національному, але й на міжнародному рівнях, оскільки її забезпечення створює належні умови для якісного функціонування конкретних держав та суспільства в цілому. З цього

приводу кожна держава на відповідних рівнях формує та реалізовує політику, яка спрямована на забезпечення безпеки життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, реалізація яких гарантує державний суверенітет, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян. Не виключенням цього є й Україна, яка на основі Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законів України та підзаконних нормативно-правових актів, що видані на виконання Конституції та законів України, здійснює свою політику у сфері національної безпеки. При цьому особливу роль у межах системи нормативно-правових актів, які є правовою основою такої її політики, слід відводити:

1) Конституції України, ключовими положеннями якої у сфері національної безпеки є: визнання в Україні людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю; констатація того, що захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави [1].

2) закону України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року №2469-VIII, який регламентує загальні засади національної безпеки України; засади та здійснення демократичного цивільного контролю; сектор безпеки та оборони; планування у сферах національної безпеки та оборони України [2].

3) Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року №392/2020, що визначає пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки України, цілі та основні напрями державної політики у сфері національної безпеки України; поточні та прогнозовані національній безпеці та національним інтересам України з урахуванням зовнішньополітичних та внутрішніх умов; основні напрями зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави для забезпечення її національних інтересів і безпеки; напрями та завдання реформування й розвитку сектору національної безпеки і оборони [3].

Варто зауважити, що в Конституції України відсутнє визначення поняття національної безпеки України. Натомість таке тлумачення наводиться законодавцем у законі України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року №2469-VIII, який розроблений та прийнятий з метою забезпечення виконання п. 17 ч. 1 ст. 92 Основного Закону

України, в якому зазначається, що виключно законами України визначаються основи національної безпеки України [1]. Так, відповідно до положень п. 9 ч. 1 ст. 1 «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII «національна безпека України – це захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз» [2], які можуть мати як внутрішній, так і зовнішній характер та не є статичними. Зокрема, про їх динамічність свідчить те, що, наприклад, на сьогодні є багато загроз, які ще кілька років тому для України були абсолютно неактуальними, але тепер стали реальністю (наприклад, розвиток сучасного озброєння у великих державах світу (зокрема, інтелектуалізація зброї); загострення конкуренції між світовими центрами сили, що супроводжується порушенням норм міжнародного права; послаблення ролі міжнародних безпекових інституцій; поява самопроголошених держав (регіонального сепаратизму); деструктивна пропаганда; поширення тероризму; розвиток безробіття, нераціональне використання природних ресурсів тощо).

Якщо аналізувати нормативне визначення національної безпеки України, що закріплене у законі України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII, то вбачається, що державна політика у сфері національної безпеки України спрямована на захист від реальних та потенційних загроз:

а) держави – її державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу ;

б) інших національних інтересів України, до яких згідно зазначеного вище закону України належать життєво важливі інтереси людини та суспільства, що в комплексі з інтересами держави забезпечують державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян [2].

Однак, якщо порівняти зміст поняття національної безпеки України, наведеного у законі України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII із положенням ч. 1 ст. 3 цього ж закону, то спостерігається неоднозначність законодавця щодо пріоритетності інтересів у сфері національної безпеки. Зокрема, в ч. 1 ст. 3 вказаного вище закону України зазначається, що державна політика у сферах національної безпеки та оборони України спрямована на захист [2]: 1) людини і громадянина – їхніх життя і гідності, конституційних прав і свобод, безпечних умов життєдіяльності; 2) суспільства – його демократичних

цінностей, добробуту та умов для сталого розвитку; 3) держави – її конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності; території, навколишнього природного середовища – від надзвичайних ситуацій

Більше того, якщо подивитися на пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, які визначені Стратегією національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, то ними є [3]: а) відстоювання незалежності і державного суверенітету; б) відновлення територіальної цілісності у межах міжнародно визнаного державного кордону України; в) суспільний розвиток, насамперед розвиток людського капіталу; г) захист прав, свобод і законних інтересів громадян України; д) європейська і євроатлантична інтеграція.

Тобто одразу виникає запитання: Які ж інтереси у сфері національної безпеки України є домінуючими – державні (як про це йдеться у нормативному визначенні поняття національної безпеки України й пріоритетів національних інтересів та забезпечення національної безпеки) чи інтереси людини і громадянина (як про це йдеться у нормативному закріпленні спрямованості державної політики у сфері національної безпеки та оборони України)?

Як вбачається, на сьогодні це питання є таким, що потребує належного вивчення, нормативного узгодження та обґрунтування.

Державна політика у сфері національної безпеки України формується та реалізовується на основі низки основних принципів, які законодавцем акумульовано та диференційовано на три групи [2]: 1) принципи верховенства права, підзвітності, законності, прозорості та дотримання засад демократичного цивільного контролю за функціонуванням сектору безпеки і оборони та застосуванням сили; 2) принципи дотримання норм міжнародного права, участь в інтересах України у міжнародних зусиллях з підтримання миру і безпеки, міждержавних системах та механізмах міжнародної колективної безпеки; 3) принцип розвитку сектору безпеки і оборони як основного інструменту реалізації державної політики у сферах національної безпеки і оборони.

Таким чином, резюмуючи все вище наведене, слід констатувати, що державна політика у сфері національної безпеки України, в першу чергу, повинна ґрунтуватися на положеннях Основного Закону України, формуватися на основі чіткого врахування всіх тих детермінант, які створюють реальні та потенційні загрози національній безпеці України, та бути нормативно узгодженою.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Основний Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 28 квітня 2023 року).
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 28 квітня 2023 року).
3. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»» від 14 вер. 2020 р. № 392/2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12> (дата звернення: 28 квітня 2023 року).

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ЮРИДИЧНІ ОЗНАКИ КАТУВАННЯ (СТ. 127 КК УКРАЇНИ)

Володіна Оксана Олександрівна,

кандидат юридичних наук, доцент, доцентка кафедри кримінально-правової політики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Під час збройної агресії з боку РФ в умовах воєнного стану, поєднаної з іншими кризовими ситуаціями державного, міждержавного й світового масштабів, особливої актуальності набувають питання, пов'язані з правовими стандартами Європейського Союзу стосовно забезпечення колективної безпеки в Європі, в тому числі безпеки життя та здоров'я громадян, та визначення шляхів подальшого впровадження зазначених стандартів у кримінальне законодавство України.

Статтю, що передбачає кримінальну відповідальність за катування 9ст.127 КК України), включено до КК України згідно з Міжнародною конвенцією ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10 грудня 1984 р., що ратифікована Україною 26 січня 1987 р.

Із зовнішньої (об'єктивної) сторони даний злочин полягає в заподіянні сильного фізичного болю або фізичного чи морального страждання шляхом нанесення побиттів, мучення або інших насильницьких дій (наприклад, тілесних ушкоджень). Ними визнаються такі дії, які заподіюють

Наукове видання

**НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ
ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ: СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ**

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Харків, 11 травня 2023 року)

Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 30.06.2023.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 18,7. Обл.-вид. арк. 18. Тираж 100 прим.
Вид. № 3176

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. +38 (057) 717-28-80
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017